

พจนานุกรมภาษาอังกฤษฟรีออนไลน์: การใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียน
การสอนภาษาอังกฤษ

Free online English Dictionaries: Their Optimum use for English
Learning and Teaching

ลิษาภัทร บุญหนุน

อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

โทร.095-168-3657, E-mail: sjbnoon@gmail.com

Sichabhat Bunnoon

Lecturer in English, Faculty of Liberal Arts and Management Science,
Kasetsart University

รับเข้า: 1 พฤษภาคม 2562 แก้ไข: 23 กรกฎาคม 2562 ตอรับ: 31 กรกฎาคม 2562

บทคัดย่อ

ในยุคที่อินเทอร์เน็ตแพร่หลายอย่างมากในปัจจุบัน พจนานุกรมออนไลน์ก็พัฒนาไปมากเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพจนานุกรมภาษาอังกฤษที่เป็นพจนานุกรมออนไลน์ในสมัยใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพจนานุกรมที่ให้ใช้ได้ฟรี มีคุณลักษณะตอบสนองความต้องการด้านการเรียนและการสอนภาษาอังกฤษที่หลากหลาย พจนานุกรมออนไลน์ฟรีในปัจจุบันแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ พจนานุกรมของสำนักพิมพ์ (institutional dictionaries) และเว็บไซต์พจนานุกรม (dictionary aggregators) ซึ่งทั้งสองอย่างมีคุณลักษณะที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษคล้ายและแตกต่างกัน วัตถุประสงค์ของบทความนี้ คือ เพื่อประมวลข้อมูลที่สำคัญและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพจนานุกรมออนไลน์ฟรีที่โดดเด่นในปัจจุบัน เพื่อให้ผู้สอนภาษาอังกฤษมีข้อมูลเพิ่มขึ้นเกี่ยวกับการเลือกใช้พจนานุกรมฟรีออนไลน์ได้เต็มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

คำสำคัญ: พจนานุกรมออนไลน์ เว็บไซต์พจนานุกรม การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

Abstract

With the widespread use of the internet, the number of free online dictionaries, especially English-English, is mushrooming. There are two types of free online dictionary: institutional dictionaries and dictionary aggregators. The former refers to

an online version of a publisher's dictionary, while the latter displays the content of various dictionaries on a single page. Each type has advantages and disadvantages. This purpose of this paper is to present information on some popular free online dictionaries, and offer suggestions on how each type can be used most effectively in the teaching and learning of English.

Keywords: free online dictionary, dictionary aggregator, English learning and teaching

บทนำ

ในยุคที่อินเทอร์เน็ตแพร่หลายอย่างมากเช่นในปัจจุบัน โดยเฉพาะในยุคที่เรียกว่า Thailand 4.0 ซึ่งความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องเร่งพัฒนา (ปิยธิดา ยะเคียน และ จิตตมา กาวิระ, 2562) การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศและภาษาที่สอง (English as a foreign and second language) ก็แพร่หลายและพัฒนาไปมากเช่นกัน มีพจนานุกรมออนไลน์ฟรีให้บริการเกิดขึ้นจำนวนมากบนอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีคุณลักษณะเฉพาะที่ตอบสนองความต้องการด้านคำศัพท์ที่น่าสนใจและมีประสิทธิภาพหลายประการ ประกอบด้วยความสามารถในการค้นหาคำศัพท์ที่รวดเร็วทันใจ และช่วยคาดเดาคำศัพท์ (Fuzzy search or type-ahead search, or incremental search) มีการออกเสียงให้ฟังที่มีคุณภาพดี และในบางพจนานุกรมสามารถให้เลือกฟังได้หลายสำเนียงมาตรฐาน เช่น British-RP, British-UK, US, US-Southern, และ Australian เป็นต้น มีตัวอย่างการใช้คำในประโยคและวลี โดยเฉพาะในบางพจนานุกรม เช่น wordreference.com มีตัวอย่างประโยคการใช้คำนั้น ๆ ในสถานการณ์จริงแบบเรียลไทม์ (Real-time sentence examples) โดยการเชื่อมโยงแบบการเชื่อมโยงหลายมิติ (Hyperlink) เพียงแค่คลิกที่คำนั้นก็จะเป็นไปสู่วิธีการใช้คำที่มีการใช้คำนั้นในข่าวต่าง ๆ ทั้งนี้พจนานุกรมออนไลน์บางเล่มมีการบูรณาการอรรถาภิธานไว้ในตัวซึ่งทำให้ผู้ใช้รู้จักและเลือกใช้คำไวพจน์ต่าง ๆ (synonyms) ได้อย่างง่ายและตรงตามความหมาย (sense-linked thesaurus) ซึ่งมีข้อดีที่ไม่ต้องเปิดไปที่หน้าต่างเฉพาะของอรรถาภิธานให้ยุ่งยาก เป็นการเพิ่มความเร็วในการศึกษาคำ สร้างความมั่นใจในการใช้ภาษาและเพิ่มความสุขในการใช้พจนานุกรมอีกทางหนึ่ง

พจนานุกรมออนไลน์จำนวนมาก ยังเพิ่มลักษณะพิเศษ (adds-on) เพื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในลักษณะการสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเอง (autonomous learning) เช่น blog สำหรับเป็นเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นความรู้เกี่ยวกับศัพทมูลวิทยา (Etymology) นอกจากนี้ยังมี Words of the Day ซึ่งเป็นเสมือนคอลัมน์ที่น่าเสนอคำศัพท์ที่น่าสนใจประจำวัน ดังนั้นผู้ใช้งานพจนานุกรมทุกวันที่น่าสนใจคอลัมน์ดังกล่าวก็จะได้มีโอกาสศึกษาคำใหม่ ๆ ที่น่าสนใจมากขึ้นทุกวันเช่นกัน

พจนานุกรมออนไลน์ฟรีบางฉบับมีข้อมูลให้ผู้ใช้ได้อย่างเพียงพอและครอบคลุมเกือบเท่ากับพจนานุกรมที่ต้องเสียเงินหรือสมัครเป็นสมาชิก ยกตัวอย่าง พจนานุกรม Macmillan Dictionary Online ใช้สีแดงและสีดำ ในการนำเสนอคำศัพท์ พร้อมมีเครื่องหมายดาวแดง เพื่อให้ทราบว่าคำคำนั้นจัดอยู่ในคำศัพท์ที่ใช้อยู่ 2,500 คำแรก (3 ดาวแดง) 5,000 คำแรก (2 ดาวแดง) หรืออยู่ในกลุ่มคำที่ใช้อยู่ 7,500 คำแรก (1 ดาวแดง) หรือเป็นคำศัพท์ที่ไม่รวมอยู่ในกลุ่มคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำคัญและใช้อยู่ (core English vocabulary) จำนวน 7,500 คำ ซึ่งจะใช้อักษรสีดำ สำหรับบอกว่าไม่ได้อยู่ในกลุ่มดังกล่าว เหล่านี้เป็นข้อมูลเพิ่มเติมที่ผู้ใช้จะได้ นอกเหนือจากข้อมูลด้านไวยากรณ์

พจนานุกรมออนไลน์บางฉบับมีการให้ข้อมูลเพิ่มเติมด้านการใช้คำปรากฏรวม (Collocation) เพื่อให้ผู้เรียนสังเกตและสามารถใช้กลุ่มคำศัพท์ได้อย่างถูกต้องตามความหมายที่แท้จริง โดยที่ความสามารถทางภาษาอังกฤษที่ดี (Good English competence) นั้นรับรู้ด้วยความสามารถทางการใช้ Collocation เท่านั้น นอกจากนี้ยังมีการแทรกรูปภาพที่สวยงาม วิดีโอ และแหล่งข้อมูลเพื่อการค้นคว้าเพิ่มเติมอื่น ๆ

สิ่งเหล่านี้คือคุณสมบัติพิเศษที่พจนานุกรมออนไลน์มีให้ใช้ฟรี ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการเรียนรู้คำศัพท์ และการเพิ่มพูนความสามารถด้านภาษาอังกฤษ อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาค้นคว้าของ Boonmoh (2010) พบว่า ผู้สอนภาษาอังกฤษโดยเฉพาะในประเทศไทยไม่รู้จักหรือมีความรู้ค่อนข้างน้อยเกี่ยวกับพจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งรวมแบบออนไลน์ด้วย ผู้สอนไม่รู้จักเกี่ยวกับเนื้อหาและการใช้งานพจนานุกรมออนไลน์ ไม่รู้จักความสามารถทางเทคโนโลยี (Technological affordances) ของพจนานุกรมออนไลน์ เมื่อเป็นเช่นนี้ผู้สอนภาษาอังกฤษจึงไม่สามารถแนะนำและฝึกอบรมการใช้พจนานุกรมออนไลน์แก่ผู้เรียนได้ จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า การที่ผู้เรียนจะสามารถใช้พจนานุกรมออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องได้รับการแนะนำอย่างเพียงพอ (Bower and McMillan, 2007) ให้รู้จักเลือกพจนานุกรมออนไลน์ที่เหมาะสม เพราะผู้เรียนในยุคปัจจุบันชอบใช้พจนานุกรมออนไลน์อยู่แล้ว (Dashtestani, 2013) และส่วนใหญ่มีทัศนคติในทางบวกต่อการใช้พจนานุกรมออนไลน์ (Bower and McMillan, 2007; Huang et al., 2009; Koyama and Kakeuchi, 2004) นอกจากนี้ จากการศึกษาค้นคว้าของ Dziemianko (2010) ยังพบว่า พจนานุกรมออนไลน์ช่วยผู้เรียนได้มากกว่าในด้านการใช้ภาษาและการรับรู้ รวมทั้งด้านความจำ จึงจำเป็นที่ผู้สอนภาษาอังกฤษที่อาจจะไม่มีความคล่องทางเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต จะได้ทราบว่าพจนานุกรมออนไลน์ที่โดดเด่นและมีคุณภาพดีมีอะไรบ้าง คุณลักษณะที่โดดเด่นบางประการของพจนานุกรมออนไลน์เหล่านั้นที่ช่วยในการเรียนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพ มีอะไรบ้าง และจะใช้คุณลักษณะเหล่านั้นให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร

บทความนี้เขียนขึ้นจากประสบการณ์ การสำรวจ และการสังเกตของผู้เขียนเองในการใช้พจนานุกรมออนไลน์ฟรี โดยมุ่งหมายที่จะประมวลข้อมูลสำคัญ และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพจนานุกรมออนไลน์ฟรีที่โดดเด่นในปัจจุบัน เพื่อผู้สอนภาษาอังกฤษจะได้มีข้อมูลเพิ่มขึ้นเกี่ยวกับ

พจนานุกรมออนไลน์ฟรีอื่นจะเป็นการใช้ประโยชน์จากพจนานุกรมออนไลน์ฟรีให้เต็มประสิทธิภาพในการเรียนและการสอนภาษาอังกฤษ

ประเภทของพจนานุกรมออนไลน์

พจนานุกรมออนไลน์ฟรี แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. พจนานุกรมของสำนักพิมพ์ที่มีชื่อเสียง (institutional or authoritative dictionaries)

พจนานุกรมประเภทนี้เป็นพจนานุกรมของสำนักพิมพ์ที่มีชื่อเสียง (well-known publishers) โดยสำนักพิมพ์เหล่านี้มีพจนานุกรมที่มีชื่อเสียงของตนอยู่แล้ว พิมพ์ขายมานานจนเป็นที่นิยม และต่อมาก็ได้นำมาให้บริการทางออนไลน์ นักวิชาการ คือ Yongwei (2012) เรียกว่า clicks-and-mortar dictionary พจนานุกรมเหล่านี้ไม่แตกต่างจากเล่มกระดาษที่มีเผยแพร่ทาง CD-ROM พจนานุกรมประเภทนี้ที่โดดเด่นมีอยู่ 5 ชื่อ ได้แก่ Oxford Advanced Learners' Dictionary (OALD) (www.oxfordadvancedlearnersdictionary.com), Longman Dictionary of Contemporary English, LDOCE (www.ldoceonline.com), Cambridge Dictionary (www.dictionary.cambridge.org) และ Macmillan Dictionary Online (www.macmillandictionary.com) อาจกล่าวได้อย่างไม่เกินจริงกันว่า พจนานุกรมดัง ๆ ในปัจจุบันล้วนมีฉบับออนไลน์ฟรีให้ใช้กันทั้งนั้น

2. เว็บไซต์พจนานุกรม (dictionary aggregators) ประเภทนี้บางครั้งเรียกว่า Collective Dictionaries (Lew, 2011) หรือบางท่านเรียกว่า One-stop dictionary site เป็นพจนานุกรมออนไลน์ที่เป็นหน้าเว็บเพจที่ทำหน้าที่เป็นพจนานุกรมพร้อมให้ค้นคำ ซึ่งใช้ข้อมูลจากพจนานุกรมดัง ๆ รวมไว้ในที่เดียวกัน โดยมี 2 ลักษณะที่สำคัญ คือ มี search box ให้ค้นคำและจะแสดงผลการค้นคำ ซึ่งอาจบอกที่มาว่ามาจากพจนานุกรมใด หรือไม่บอกก็ได้ และอีกลักษณะ คือ มี search box ที่เวลาค้นคำแล้วให้เลือกว่าจะให้แสดงผลจากพจนานุกรมเล่มใด Dictionary aggregators หลัก ๆ ที่โดดเด่นและได้รับความนิยมในปัจจุบัน ได้แก่ dictionary.com¹, yourdictionary.com, wordreference.com เป็นต้น ยกตัวอย่าง dictionary.com ใช้ฐานข้อมูลพจนานุกรมจากผู้พิมพ์สามสำนักพิมพ์ใหญ่ คือ the Random House Unabridged Dictionary, American Heritage และ Harper Collins โดยที่เวลาค้นคำในช่องค้นคำ ความหมายของคำจะแสดงขึ้นมาพร้อมบอกว่ามาจากพจนานุกรมเล่มใด vocabulary.com กล่าวไว้ในลักษณะโฆษณาตนเองว่า เป็นพจนานุกรมที่อธิบายความหมายคำศัพท์อย่างเป็นมิตร ไม่ว่าจะเป็นคำไหนที่คนผู้จะใช้จะได้รับความหมายคำนั้นอย่างง่ายและจำได้อย่างแท้จริง และไม่เพียงแต่รู้ความหมายของคำเท่านั้น หากยังจะได้เรียนรู้การใช้คำจากโลกแห่งความเป็นจริงซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการรู้ศัพท์ และยังไปกว่านี้ aggregator นี้ยังบอกด้วยว่ามีตัวอย่างประโยคการใช้คำศัพท์กว่า 100 ล้านประโยค ซึ่งมาจากคลังศัพท์ (corpus) ที่เกิดจากการ

¹ <http://dictionary.reference.com/>

รวบรวมจากแหล่งต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ The New York Times หนังสือพิมพ์ Scientific American และงานวรรณกรรมเด่นอีกมากมาย

เกณฑ์พิจารณาการเลือกใช้พจนานุกรมออนไลน์ (criteria for deciding on an online dictionary)

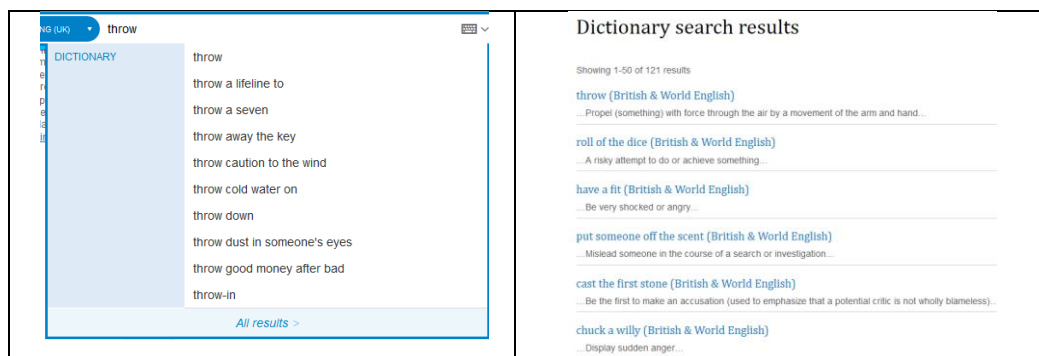
จากประสบการณ์ตรงและการสำรวจในเรื่องนี้โดยผู้เขียน ขอเสนอเกณฑ์ต่อไปนี้ในการเลือกใช้พจนานุกรมออนไลน์ฟรีอย่างเหมาะสม

1. เกณฑ์ด้านองค์ประกอบทางเทคโนโลยี (technological affordances)

องค์ประกอบทางด้านเทคโนโลยี หมายถึง เครื่องมือหรือสิ่งอำนวยความสะดวกทางเทคโนโลยีที่เด่นชัดที่มีอยู่พร้อมให้ใช้ในพจนานุกรมซึ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้ประกอบด้วย

1.1 ความเร็วและการค้นแบบช่วยคาดเดา (speed and incremental search)

มีงานวิจัยบ่งชี้ว่า สิ่งที่คุณเรียนภาษาอังกฤษชื่นชอบในการใช้พจนานุกรมออนไลน์ คือ ความเร็วในการค้นหาคำและความหมาย (Loucky, 2010) พจนานุกรมที่มีการคาดเดาคำให้ล่วงหน้า จึงตอบสนองความต้องการตรงนี้ได้เป็นอย่างดี เพราะเพียงพิมพ์อักษรแค่ 1 หรือ 2 ตัว ลงในช่องค้นหา ระบบจะแสดงคำศัพท์ที่คาดว่าผู้ใช้งานกำลังค้นหาให้เห็นทันที และในกรณีไม่แน่ใจการสะกดระบบนี้ก็จะช่วยได้มากเช่นกัน เพราะถ้าสะกดผิดก็จะมีคำแนะนำหรือคำที่คาดว่าน่าจะเป็นคำที่กำลังค้น เช่น เมื่อผู้ใช้ไม่แน่ใจว่าคำว่าผู้ประกอบการร้านอาหารสะกดอย่างไร แต่รู้คร่าว ๆ ว่าจะน่าจะเป็นคำว่า restarater แล้วใส่คำนี้ในช่องค้นคำ ก็จะปรากฏผลว่าไม่มีคำนี้ แต่ระบบจะถามว่าน่าจะเป็นคำต่อไปนี้หรือไม่ ได้แก่ restaurateur, restarted, restaurateurs, restart, restarts, restate เป็นต้น ผู้ใช้สำรวจและตัดสินใจเลือกคำที่ค้นได้ซึ่งมีบริบทประกอบการพิจารณาว่าจะใช้คำใดจากจำนวนร้อยถึงจำนวนพันคำ

ภาพที่ 1 การค้นแบบ type-ahead search แสดงคำว่า “throw” จากพจนานุกรม Oxford Dictionary พร้อม “All results” ที่แสดงว่ายังมีอีก 121 รายการคำศัพท์

1.2 การแสดงผลได้ดีในหลายแพลตฟอร์ม (suitability to be displayed on multiple mobile platforms)

ในปัจจุบันผู้เรียนภาษาอังกฤษใช้อุปกรณ์เคลื่อนที่กันหลากหลายมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นสมาร์ทโฟน และแท็บเล็ต เพื่อเข้าถึงพจนานุกรมออนไลน์ พจนานุกรมที่แสดงผลหน้าจอได้ดีเมื่อใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ ควรจะแสดงผลได้ดีเมื่อใช้กับสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ตเช่นกัน ดังนั้น ในปัจจุบันพจนานุกรมออนไลน์ส่วนใหญ่ จึงมีทั้งแบบสำหรับคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ (desktop version) และแบบอุปกรณ์เคลื่อนที่ (mobile version) คือ เมื่อใช้กับสมาร์ทโฟนก็แสดงผลได้ดีทางหน้าจอ และเมื่อใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะก็แสดงผลได้ดีเช่นกัน ทำให้ผู้ใช้ได้รับความสะดวกยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามยังมีสิ่งที่ไม่ประทับใจกับ mobile version ของบางพจนานุกรม โดยเฉพาะในด้านขนาดตัวหนังสือ (font size) และรูปแบบการแสดงกราฟฟิก หรืออินเตอร์เฟซ (interface) ยกตัวอย่างเช่น vocabulary.com มักเกิดปัญหาระบบค้างหรือหยุดทำงาน (crash) เพราะจุดบกพร่องหรือบัค (bug) ทำงานผิดพลาดในระบบทั้ง ๆ ที่ผู้พัฒนาพจนานุกรมนี้อ้างว่าหน้าเว็บของพจนานุกรมนี้มีประสิทธิภาพที่สุดกับทุกแพลตฟอร์มก็ตาม ดังนั้นพจนานุกรมออนไลน์ที่ดีต้องไม่ทำให้ผู้ใช้ผิดหวังไม่ว่าจะใช้กับอุปกรณ์ใดก็ตาม

1.3 รูปแบบการแสดงกราฟฟิกเรียบง่ายคงเส้นคงวาใช้งานง่าย (clean and consistent interface with easy navigation)

สิ่งหนึ่งที่สำคัญเวลาใช้พจนานุกรมออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพคือผู้ใช้ต้องไม่หลงในทะเลแห่งคำศัพท์ นั่นคือ ผู้ใช้ไม่รู้ว่าทำอะไรต่อไปจะเลือกคำไหนเพราะมีรายการคำและความหมายเต็มไปหมดเหมือนการลอยคอในทะเล ดังนั้นในพจนานุกรมออนไลน์ที่ดีจึงควรมีเฉพาะลักษณะเด่นที่สำคัญ ๆ แสดงไว้ในหน้าแรกให้เห็นและใช้งานง่าย ๆ ในบางพจนานุกรมมีโฆษณาที่อาจดูรกตาผู้ใช้แต่อาจพอรับได้หากไม่มากจนเกินไปเพราะต้องไม่ลืมว่าพจนานุกรมออนไลน์ฟรีส่วนใหญ่อยู่ได้ด้วยโฆษณา (Lew, 2011) แต่ไม่ควรจะมากถึงขนาดทำให้ผู้ใช้เกิดความรำคาญแทนที่จะมีความสุขกับการใช้งาน ดังนั้นในบางพจนานุกรมจึงกำหนดให้โฆษณาปรากฏเฉพาะทางซ้ายหรือขวามือ แต่ไม่ให้มีมากหรือในลักษณะก่อความรำคาญต่อผู้ใช้

อินเตอร์เฟซ (interface) ที่คงเส้นคงวาของพจนานุกรมออนไลน์ทำให้เกิดการใช้งานง่าย ดังนั้นแม้ผู้ใช้ที่ใช้งานเป็นครั้งแรกอาจรู้สึกวุ่นวายกับหน้าเว็บของพจนานุกรมมีความดึงดูดใจ อินเตอร์เฟซที่ดีของพจนานุกรมทำให้ผู้ใช้ที่ต้องการเข้าใจและสื่อสารภาษาอังกฤษรู้สึกพึงพอใจ อย่างที่ Jin and Deifell (2013) กล่าวไว้ว่าการที่ผู้เรียนภาษาใช้พจนานุกรมเพราะต้องการข้อมูลที่ทันสมัยเกี่ยวกับคำทั้งหลายที่ปรากฏในบริบท ดังนั้นผู้สอนภาษาอังกฤษจึงควรให้ความสนใจเรื่องนี้เมื่อต้องแนะนำหรือสอนวิธีใช้พจนานุกรมออนไลน์แก่ผู้เรียน

1.4 ลักษณะเด่นด้านเทคนิคและมัลติมีเดียที่หลากหลาย (array of technical and multimedia features)

ในปัจจุบันพจนานุกรมออนไลน์ฟรีส่วนใหญ่จะมีลักษณะพิเศษหรือฟีเจอร์ (feature) ทางเทคนิคและมัลติมีเดียหลายอย่างอยู่ด้วย เช่น มีการเชื่อมโยงไปยังวิดีโอ (video link) และภาพ (image link) บล็อก (blog) แบบทดสอบย่อย (quiz) และบทเรียนสำเร็จรูปขนาดเล็ก (mini-lesson) รวมทั้งทางเลือกสำหรับทดสอบความรู้ตัวเอง (self-testing option) เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถด้านคำศัพท์

แท้จริงแล้วเป็นเรื่องที่ผู้ดูแลพจนานุกรมออนไลน์แต่ละฉบับจะเป็นผู้พิจารณาว่าจะใส่หรือจัดวางลักษณะพิเศษเหล่านี้ไว้ที่หน้าเว็บพจนานุกรมของตนหรือไม่ ยกตัวอย่างเช่นพจนานุกรม Macmillan Dictionary มีฟีเจอร์หลักคือ Blog และ Buzzword ในหน้าหลักของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งฟีเจอร์ Buzzword (ในพจนานุกรมอื่นอาจเรียกว่า Word of the Day) เป็นฟีเจอร์ที่ผู้สนใจภาษาอังกฤษจะคอยติดตามเรื่องราวเกี่ยวกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ในปัจจุบันพบว่าพจนานุกรมออนไลน์หลายฉบับมีฟังก์ชัน (function) ที่เรียกว่า ความหมายคำที่ชี้ (definition on pointed word) นั่นคือแค่ผู้ใช้เอาเมาส์ชี้ที่คำใดก็จะปรากฏความหมายของคำนั้นขึ้นมาเป็นกรอบเล็ก ๆ เหนือคำนั้นซึ่งช่วยให้ไม่ต้องพิมพ์ค้นคำนั้น ๆ ในช่องค้นคำให้เสียเวลา

ในยุคปัจจุบันที่สื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ กำลังเติบโตอย่างรวดเร็ว เช่น Facebook และ Twitter พจนานุกรมออนไลน์ได้ใช้ประโยชน์จากตรงนี้ด้วยการแทรกลิงก์ไปยังแอปพลิเคชัน (application) ของสื่อเหล่านี้ นั่นคือทำให้การเรียนรู้คำศัพท์ขยายวงกว้างออกไปอีกเพราะผู้เรียนได้ร่วมแบ่งปันคำศัพท์ที่ตนได้เรียนรู้แล้วกับผู้ติดตามตนเองหรือกับเพื่อนทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นในหมู่คนเหล่านั้น

2. เกณฑ์ด้านเนื้อหาของพจนานุกรม (content)

2.1 คำจำกัดความชัดเจนเข้าใจง่าย (clear and easy-to-understand definition)

ผู้ใช้พจนานุกรมส่วนใหญ่ย่อมต้องการหาความหมายของคำ ถ้าเทียบระหว่างการตรวจสอบการสะกดกับการหาความหมายของคำ อย่างหลังคือสิ่งที่ผู้ใช้พจนานุกรมส่วนใหญ่มุ่งหมายเป็นอันดับแรกอยู่แล้ว พจนานุกรมส่วนใหญ่มักใช้คำว่า “ชัดเจนและเข้าใจง่าย” เพื่อจูงใจให้ผู้ใช้หันมาใช้พจนานุกรมของตนเองให้มากขึ้น อย่างไรก็ตาม คำว่า “ชัดเจนและเข้าใจง่าย” ตามความคิดเห็นของผู้จัดทำพจนานุกรมและผู้ใช้อาจแตกต่างกัน เพราะผู้ใช้พจนานุกรมมีหลายระดับ คือ ระดับอ่อน ปานกลาง หรือระดับสูง ดังนั้นผู้ใช้พจนานุกรมต้องพิจารณาและตัดสินใจเองว่าพจนานุกรมไหนให้ความหมายของคำได้อย่าง “ชัดเจนและเข้าใจง่าย” สำหรับตนเอง

เกณฑ์ข้อหนึ่งที่จะช่วยให้คำจำกัดความคำแต่ละคำง่ายและชัดเจน คือ การใช้คำที่อยู่ในรายการคำศัพท์หลักที่เป็นคำใช้บ่อยในภาษาอังกฤษ (core English vocabulary) (ประมาณ

7,500 คำ) มาอธิบายคำ ซึ่งในประเด็นนี้ มีพจนานุกรมเพียงไม่กี่ฉบับที่ทำได้เช่นนี้ ตัวอย่างได้แก่ Macmillan Dictionary เช่น คำว่า pivotal ซึ่งเป็น Adjective ความหมายที่ 1 คือ “extremely important and affecting how something develops” แต่ละคำที่ปรากฏในคำจำกัดความนี้ล้วนมี 3 ดาวแดง กำกับทั้งสิ้น หมายความว่า แต่ละคำเป็นคำที่อยู่ในกลุ่ม 2,500 คำแรกที่ใช้บ่อยในภาษาอังกฤษ ขณะเดียวกันเมื่อลองค้นคำ exacerbate ในพจนานุกรม Merriam-Webster Online ได้คำอธิบายสั้น ๆ ดังนี้ Exacerbate (v.) = intensify, worsen ซึ่ง คำว่า intensify และ worsen ทั้งสองคำล้วนไม่อยู่ใน core English vocabulary ซึ่งถือว่าเป็นการใช้คำยาก สำหรับ dictionary aggregators นั้น มีจุดด้อยอย่างหนึ่ง คือ การใช้ hyperlink ในการเชื่อมโยงความหมายคำจากพจนานุกรมหลากหลายที่กระตังก่อให้เกิดความซ้ำซากตาคื่นของข้อมูลด้านคำศัพท์มากเกินไป (Highly redundant assemblages of lexicographical data) (Lew, 2011)

2.2 การออกเสียงชัดเจนและรวดเร็ว (clear and immediate audio pronunciation)

ในปัจจุบัน สิ่งที่ใช้ทำทันทีเมื่อใช้พจนานุกรมออนไลน์ คือ การฟังการออกเสียงคำเสียงที่ชัดเจน และสัญลักษณ์ที่กำกับเสียงที่ตอบสนองทันที เป็นสิ่งที่สำคัญมากและเป็นตัวทำให้พจนานุกรมนั้น ๆ ได้รับความนิยม ถ้าผู้ใช้กดที่สัญลักษณ์เพื่อฟังเสียงแต่ปรากฏว่าเสียงมาช้า และไม่ชัดเจน จะทำให้เกิดความไม่ชอบและอาจไม่ใช้พจนานุกรมนั้นอีกต่อไป

เมื่อการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตเร็วขึ้น การใช้พจนานุกรมออนไลน์ก็รวดเร็วตามไปด้วย และส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการฟังการออกเสียงในพจนานุกรมออนไลน์ ในปัจจุบันพจนานุกรมออนไลน์ส่วนใหญ่ มีการออกเสียงที่มีความชัดเจน แต่ความรวดเร็ว (immediacy) อาจไม่เหมือนกัน เพราะบางพจนานุกรมใช้ซอฟต์แวร์สำหรับเล่นเสียงที่พิเศษ เช่น ต้องเปิดหน้าต่างเบราว์เซอร์ใหม่ขึ้นมาเพื่อเล่นเสียงคำนั้น ๆ ซึ่งอาจทำให้เกิดความไม่สะดวกและความไม่ชอบสำหรับผู้ใช้ได้ ตัวอย่างเช่น learnersdictionary.com ซึ่งเป็น aggregator ที่ใช้ฐานข้อมูลจาก Merriam-Webster Dictionary เวลา กดฟังเสียงจะแสดงหน้าต่างใหม่ต่างหากขึ้นมาแทนที่จะเล่นเสียงเลย แต่ถ้าใช้พจนานุกรมของ Merriam-Webster² จะเล่นเสียงทันทีไม่ต้องเปิดหน้าต่างใหม่ นอกจากนี้ พจนานุกรมออนไลน์บางฉบับ ยังสามารถให้เลือกฟังเสียงได้หลากหลายสำเนียง ไม่จำกัดแค่เฉพาะแบบบริติชหรืออเมริกันเท่านั้น เช่น wordreference.com³ มีให้เลือกฟังการออกเสียงมากถึง 7 สำเนียง และมีความชัดเจนและรวดเร็ว

2.3 ตัวอย่างประโยคมีจำนวนเพียงพอ (sufficient example sentences)

ตัวอย่างประโยคที่มากเพียงพอ คือ สิ่งสำคัญมากต่อการเพิ่มพูนความสามารถทางภาษาจากการใช้พจนานุกรม เพราะมันคือข้อมูลเชิงบริบทที่จะเสริมให้ผู้เรียนรู้คำศัพท์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนรู้คำศัพท์แบบไม่ได้ตั้งใจ Jin and Deifell (2013) พบว่า ผลด้านบวกจาก

² www.merriam-webster.com/dictionary

³ www.wordreference.com

การใช้พจนานุกรมออนไลน์ คือ การได้เรียนรู้คำศัพท์โดยไม่ได้ตั้งใจ (Incidental vocabulary learning) และเพราะตัวอย่างการใช้คำในบริบทที่มากขึ้นในพจนานุกรมออนไลน์นี้เองทำให้ผู้เรียนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาที่สองมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างประสบความสำเร็จ (Cárdenas-Claros and Gruba, 2009; Jones, 2003) แท้จริงแล้วการเรียนรู้คำเกิดจากการเรียนรู้ในตัวอย่างประโยค ซึ่ง Gonzalez (1999) กล่าวว่าเป็นการสนับสนุนด้านการอธิบายคำศัพท์อย่างสูง (explanatory support) และ Antimoon (n.d.) ได้กล่าวไว้ว่า ตัวอย่างทำหน้าที่สำคัญ 3 อย่าง คือ 1) ทำให้เราตรวจสอบได้ว่าเราเข้าใจคำจำกัดความอย่างถูกต้อง 2) แสดงวิธีการใช้คำให้เราดู นั่นคือวิธีการเชื่อมโยงคำนั้น ๆ กับคำอื่น ๆ พร้อมโครงสร้างทางไวยากรณ์ และ 3) เป็นตัวกำหนดสิ่งการสมองของเราให้ผลิตประโยคภาษาอังกฤษที่ถูกต้อง

ในปัจจุบัน เว็บไซต์พจนานุกรมออนไลน์ได้เปรียบพจนานุกรมออนไลน์ของสำนักพิมพ์ใหญ่ ๆ เพราะสามารถเสริมบริบทด้านตัวอย่างประโยคได้อย่างมากมาย จนกระทั่งรู้สึกได้ว่าไม่มีข้อจำกัดที่ดีมากประการหนึ่ง คือ เว็บไซต์พจนานุกรม wordreference.com⁴ ที่มีลิงค์บริบทของคำนั้น ๆ ทุกคำโดยใช้ Google search engine เป็นตัวช่วยค้นหา และเป็นการใช้ภาษาที่เป็นปัจจุบันเพราะตัวอย่างประโยคอิงกับข่าวสารที่เป็นปัจจุบันทั่วโลก

ภาพที่ 2 ผลการค้นคำ endorse ใน wordreference.com โดยเลือกคำจำกัดความเป็นภาษาอังกฤษ และเลือกให้แสดง in context ได้ตัวอย่างการใช้คำจากข่าวสารต่าง ๆ ทั่วโลก

2.4 บูรณาการอรรถาภิธาน (integrated thesaurus of synonyms and antonyms)

ข้อดีอีกอย่างหนึ่งของพจนานุกรมออนไลน์ คือ มีการผนวกอรรถาภิธานไว้ด้วย ซึ่งเพิ่มความสะดวกเป็นอย่างมากสำหรับผู้ใช้งาน เพราะไม่ต้องเปิดพจนานุกรมและอรรถาภิธานสองอย่างไปพร้อม ๆ กันให้ลำบาก จากการศึกษา (Jin and Deifell, 2013; Loucky, 2010) พบว่า ผู้ใช้งานพจนานุกรมออนไลน์ส่วนมากจะใช้เวลาฝึกทักษะหรือทำแบบฝึกหัดด้านการเขียน รองลงมา คือ ด้าน

⁴ www.wordreference.com

การอ่าน ดังนั้นความจำเป็นต้องใช้รรถาภิธานจึงมีมากขึ้น เพราะการเขียนภาษาอังกฤษที่ดี จำเป็นต้องมีการใช้คำที่หลากหลายไม่ซ้ำกันมากเกินไป เพื่อรรถสทงภาษาและวรรณศิลป์ แต่ อุปสรรคอย่างหนึ่งสำหรับผู้ใช้รรถาภิธาน คือ ไม่แน่ใจว่าคำนั้น ๆ จะมีความหมายตรงหรือทดแทน คำที่ต้องการใช้จริง ๆ หรือไม่ การใช้รรถาภิธานศัพท์ที่แยกกันต่างหากจากพจนานุกรม เช่นใน dictionary.com หรือใน thesaurus.com ซึ่งทั้ง 2 เว็บไซต์นี้เป็นเว็บไซต์พจนานุกรมและรรถาภิธาน ออนไลน์อันเดียวกันแต่แยกกันนำเสนอ ผู้ใช้จึงจำเป็นต้องตรวจสอบซ้ำความหมายของคำอีกครั้งหนึ่ง ตรงนี้ถือว่าจำเป็นแต่ก็เป็นอุปสรรค เพราะอาจเกิด “thesaurus abuse” ได้ ดังนั้น ในปัจจุบันจึงมี พจนานุกรมออนไลน์ที่ผนวกรรถาภิธานไว้ชนิดที่แสดงคำเหมือนที่ตรงตามความหมาย (Sense-linked thesaurus) ทำให้ผู้ใช้ไม่เสียเวลาตรวจสอบความหมายของคำนั้นอีก Macmillan Dictionary Online คือ ตัวอย่างที่ดีของพจนานุกรมดังกล่าวนี้ อย่างไรก็ตาม ไม่ใช่ว่าพจนานุกรม ออนไลน์ทุกฉบับหรือทุกเว็บไซต์จะมีความสามารถทำได้เช่นนี้ มีเพียงบางฉบับเท่านั้น

2.5 ข้อมูลด้านวจนปฏิบัติศาสตร์ (pragmatic information)

ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ภาษาในเชิงของธรรมเนียมปฏิบัติและวัฒนธรรม เป็นสิ่งจำเป็น ที่ผู้เรียนภาษาอังกฤษต้องรู้และเข้าใจเพื่อจะได้ใช้ภาษาอย่างถูกต้อง Pragmatic information มี 3 ประเภท ดังนี้

1) หน้าที่ทางภาษาหรือวจนกรรม (Language functions or speech acts) ผู้คนใช้ ภาษาเพื่อหลากหลายวัตถุประสงค์ เช่น เพื่อให้ข้อมูล ออกคำสั่ง ขอร้อง แสดงความเห็น ให้คำแนะนำ แสดงออกทางอารมณ์ เป็นต้น คำพูดที่แสดงหน้าที่ทางภาษา หรือวจนกรรม (Speech acts) เป็น ข้อมูลที่พจนานุกรมออนไลน์ที่ดีควรมี

2) ภาษาและความสุภาพ (Language and politeness) การใช้คำหรือวลีบางอย่าง เป็นการบ่งบอกความสุภาพหรือไม่สุภาพทางภาษาในตัวของมันเอง หรือเป็นการแสดงออกทาง อารมณ์ในลักษณะที่ผู้พูดพยายามควบคุมอารมณ์ของตนเองหรือของคนอื่น ดังตัวอย่าง “Sorry to bother you” เป็นภาษาพูด (spoken) ใช้ในกรณีจะขอร้องใครสักคนให้ช่วย โดยเฉพาะคนที่เราไม่ รู้จัก พจนานุกรมต้องบอกข้อมูลอย่างชัดเจนว่าใช้พูดแบบไม่เป็นทางการ ผู้เขียนได้ลองค้นวลีดังกล่าว ระหว่างพจนานุกรม Cambridge Dictionary Online⁵ กับพจนานุกรม Macmillan Dictionary⁶ ปรากฏว่าพจนานุกรม Macmillan Dictionary สามารถค้นวลีนี้และแสดงข้อมูลอย่างชัดเจน แต่ พจนานุกรม Cambridge Dictionary ไม่สามารถค้นวลี ค้นได้แค่เป็นคำ และที่สำคัญไม่ปรากฏวลี “Sorry to bother you” ในที่ใด ๆ เมื่อค้นลึกลงไปในแต่ละคำ และอีกหนึ่งวลีว่า “If I may say so” เป็นการพูดในลักษณะระมัดระวังว่าคำพูดอาจไม่เป็นที่พอใจของอีกฝ่ายจึงต้องออกตัวไว้ก่อน

⁵ <http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english>

⁶ <http://www.macmillandictionary.com/>

(เป็นการควบคุมอารมณ์ของอีกฝ่ายไม่ให้เสียความรู้สึก) พจนานุกรมส่วนใหญ่ไม่แสดงวลีนี้ใน search box ทันทีที่ค้น แต่จะแสดงอยู่ในลำดับถัด ๆ ไปในคำจำกัดความของคำหลัก (base word) เช่นใน พจนานุกรม Merriam-Webster ต้องค้นคำว่า say แล้วไล่ดูลงไปเรื่อย ๆ จึงจะพบวลีดังกล่าว แต่ พจนานุกรม Macmillan Dictionary ทำได้ดีกว่าเพราะสามารถค้นได้ทันที ดังนั้นพจนานุกรมที่ดีควรสามารถค้นหาลักษณะเช่นนี้ได้

จากที่ผู้เขียนได้สำรวจพบว่า พจนานุกรมออนไลน์ของสำนักพิมพ์ เมื่อเทียบกับ เว็บไซต์พจนานุกรมพจนานุกรมของสำนักพิมพ์จะมี Pragmatic information ส่วน aggregator ไม่มี อย่างเช่น dictionary.com ไม่มี pragmatic information โดยดูจากคำว่า anything เป็นตัวอย่าง

2.6 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเองในด้านคำปรากฏรวม (Learner autonomy support in terms of collocation or related words)

ความรู้ด้านภาษา แท้จริงแล้วได้แก่ความรู้ในเรื่องคำปรากฏรวม (collocation) เพราะมันเป็นการเก็บกลุ่มคำต่าง ๆ สะสมไว้ในความจำระยะยาวแล้วจึงก่อตัวเป็นการเรียนรู้ เป็น ความรู้ และการใช้ (ความรู้) (Nation, 2001) ความสำคัญของ collocation นั้น ส่งผลต่อทักษะ หลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นการพูด การฟังเพื่อเก็บความ และการอ่านเร็ว ถ้ามีความรู้ด้าน collocation เพิ่มขึ้น ทักษะดังกล่าวนี้จะเพิ่มขึ้นตามด้วย (Brown, 1974) ดังนั้น พจนานุกรมที่ดีควรต้องมี collocations หรือ related words นำเสนอไว้เพื่อว่าผู้ใช้พจนานุกรมที่ได้พบกับคำหรือวลีใหม่ ๆ หรือคำหรือวลีที่เน้นเป็นพิเศษจะได้ศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเองต่อไป นอกเหนือจากการเรียนรู้ ความหมายของคำแต่เพียงอย่างเดียว

การสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเองในด้านคำที่เกี่ยวข้องหรือคำปรากฏรวมนี้ พจนานุกรมออนไลน์หลาย ๆ ฉบับอาจมีวิธีการนำเสนอที่ต่างกัน โดยบางฉบับมีการจัดไว้เป็นหัวข้อ อย่างโดดเด่นเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ใช้ เช่น Macmillan Online Dictionary มีหัวข้อ Related words ปรากฏขึ้นเกือบตลอดพร้อม ๆ กับผลการค้นคำ โดยแสดงไว้ด้านซ้ายมือของหน้าจอ ซึ่ง Related words นี้ คือ Collocations นั่นเอง ส่วนพจนานุกรมอื่น ๆ ไม่มีหัวข้อโดยเฉพาะในเรื่องนี้ แต่มีการสอดแทรกแสดงไว้ในตัวอย่างประโยค หรือเป็นวลีที่เน้นข้อความ ซึ่งตรงนี้ผู้สอนภาษาอังกฤษ ต้องรู้และให้คำแนะนำแก่ผู้ใช้ว่า พจนานุกรมกำลังบอกอะไรให้สนใจศึกษาคำหรือวลีนั้นให้ดีเพราะเป็น collocation

การใช้พจนานุกรมฟรีออนไลน์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

1. ผู้สอนภาษาอังกฤษควรให้ผู้เรียนเลือกพจนานุกรมออนไลน์ฟรี ฉบับใดฉบับหนึ่งที่ตนชอบมากที่สุด และติดตั้งไว้บนหน้าจอของสมาร์ตโฟนหรือคอมพิวเตอร์ของตน ที่พร้อมจะเข้าใช้งานได้ทันที และเมื่อสอนภาษาอังกฤษที่เน้นทักษะใด ๆ เช่น การอ่าน การพูด และการเขียน ให้ผู้เรียนฝึก ค้นคำใน search box ได้ทันที หรือผู้เรียนภาษาอังกฤษสามารถเลือกพจนานุกรมที่ตนชอบเองได้

2. ในด้านทักษะการอ่านและการพูด ให้ผู้ใช้พจนานุกรมใส่ใจเรื่องการออกเสียงคำนั้น ๆ ให้สังเกตการออกเสียงในระดับคำ เสียงเบา-หนัก และฟังเสียงจากพจนานุกรมและว่าตามให้บ่อยครั้งที่สุด ให้ผู้เรียนสังเกตลักษณะที่ชัดเจนเป็นพิเศษของโครงสร้างวลีและสำนวนเฉพาะ (Expressions) เช่น เมื่ออ่านเห็นคำ “accessible” และวลีว่า “**accessible to**” ที่เน้นสีดำ (เช่นในภาพ) ให้รู้และจดจำว่าเป็นวลีเฉพาะที่มาพร้อมกัน พร้อมกับศึกษาตัวอย่างประโยคที่มีนั้นให้เข้าใจ ให้รู้ว่คำว่า accessible ที่ตามด้วย to และ by มีความหมายต่างกันอย่างไร

2 an accessible place is easy to find or get to
accessible by: *The city is easily accessible by road, rail, or air.*
accessible to: *Near the beach is a forest accessible to walkers.*

ภาพที่ 3 ตัวอย่างคำ accessible ที่ใช้ร่วมกับบุรพบท by และ to

3. ในด้านทักษะการเขียน ให้ผู้ใช้พจนานุกรมสังเกตเป็นพิเศษว่าคำนั้น ๆ มีลักษณะการใช้อย่างไร ให้ศึกษาตัวอย่างประโยคการใช้คำนั้น ๆ ให้มากที่สุด จนถึงขั้นสรุปได้เป็นกฎว่าคำนั้น ๆ ใช้อย่างไร ดังนั้น พจนานุกรมที่มีตัวอย่างประโยคจำนวนมาก เช่น Oxfordlearnersdictionaries จึงเหมาะสมมากในแง่

4. ในด้านการเขียนผู้เรียนควรฝึกใช้บรรณานุกรมให้คล่องแคล่ว เพื่อการใช้คำศัพท์ที่ตรงและสื่อความหมายเหมาะสมตามบริบทไม่ให้เกิดความน่าเบื่อ และผู้สอนด้านการเขียน เช่น การเขียนปริศนาภาษาอังกฤษ (Paragraph writing in English) ควรเน้นให้ผู้เรียนฝึกใช้คำไวพจน์ (Synonym) โดยใช้บรรณานุกรมจากพจนานุกรมออนไลน์ฟรี และในด้านนี้ พจนานุกรม Collins Dictionary มีการออกแบบการนำเสนอที่ดี สามารถหาคำที่ต้องการได้ง่าย ส่วนพจนานุกรม Oxford Learners Dictionary ซึ่งปัจจุบันเปลี่ยนชื่อ URL เป็น <https://www.lexico.com/en> มีความโดดเด่นด้านตัวอย่างประโยคที่มีจำนวนมาก ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาเพื่อเทียบเคียงและตรวจสอบความถูกต้องในการใช้ภาษาอังกฤษ

สรุป

พจนานุกรมฟรีออนไลน์ที่แพร่หลายในปัจจุบัน แบ่งออกเป็นพจนานุกรมของสำนักพิมพ์ที่มีชื่อเสียง (institutional dictionary) กับพจนานุกรมที่เป็นเว็บไซต์รวบรวมพจนานุกรม (dictionary aggregator) ซึ่งประเภทหลังนี้ไม่มีการสร้างพจนานุกรมของตนเองแต่เป็นการใช้ข้อมูล เช่น คำจำกัดความจากพจนานุกรมประเภทแรก ในการเลือกใช้พจนานุกรมทั้งสองประเภทดังกล่าว เพื่อประโยชน์ด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ผู้ใช้ควรพิจารณาเกณฑ์ในการเลือกใช้ อันประกอบด้วย องค์ประกอบด้านเทคโนโลยี ได้แก่ ความเร็วในการค้นคำ การแสดงผลทางหน้าจอ การ

ออกแบบที่ดูง่ายและใช้ง่าย ลักษณะส่วนเสริมด้านเทคนิคและสื่อผสม องค์ประกอบที่สอง คือ ด้านเนื้อหา ซึ่งจะต้องมีการให้คำจำกัดความคำศัพท์ที่ชัดเจนเข้าใจง่าย การออกเสียงคำที่ชัดเจนและเร็ว ตัวอย่างประโยคการใช้ที่มีจำนวนมากเพียงพอ การบูรณาการอรรถาภิธานเข้าไปในพจนานุกรม ข้อมูลเพิ่มเติมด้านการใช้ภาษา ส่วนส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองในแง่ของคำปรากฏร่วม นอกจากนี้ ผู้ใช้พจนานุกรมพึงพิจารณาจุดเด่นและจุดด้อยของพจนานุกรมแต่ละสำนักพิมพ์ ดังที่ได้นำเสนอไว้ในบทความนี้ หากผู้เรียนหรือผู้สอนภาษาอังกฤษซึ่งเป็นผู้ใช้พจนานุกรมฟรีออนไลน์ได้ศึกษาและพิจารณาองค์ประกอบและจุดเด่นจุดด้อยของพจนานุกรมแต่ละฉบับดังแนะนำแล้ว การใช้พจนานุกรมออนไลน์ฟรีจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนและการสอนภาษาอังกฤษอย่างเต็มที่สอดคล้องตามความมุ่งหมายของบทความนี้

เอกสารอ้างอิง

- ปิยธิดา ยะเคียน และ จิตติมา กาวีระ. (2561). ผลกระทบของการสอนอ่านแบบ SQ4R ที่มีต่อการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคนิคน่าน. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, 4(3): 142 - 152. ค้นเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2562, จาก <https://www.tci-thaijo.org/index.php/rpu/article/view/168288>
- Antimoon (n.d.). **Example sentences in dictionaries: More important than definitions.** Retrieved on 18th November 2018 from <http://www.antimoon.com/how/examplesent.htm>
- Boonmoh, A. (2010). *Teachers' use and knowledge of electronic dictionaries.* **ABAC Journal**, 30(5): 56-74.
- Bower, J., and McMillan, B. (2007). **Learner use and views of portable electronic dictionaries.** In K. Brad-ford-Watts (Ed.), *JALT2006 Conference Proceedings.* Tokyo: JALT.
- Brown, D.F. (1974). *Advanced vocabulary teaching: The problem of collocation.* **RELJ Journal**, 5(2): 1 - 11.
- Cárdenas-Claros, M., and Gruba, P. (2009). *Help options in CALL: A systematic review.* **CALICO Journal**, 27(1): 69 - 90.
- Dashtestani, R. (2013). *EFL teachers' and students' perspectives on the use of electronic dictionaries for learning English.* **CALL-EJ**, 14(2): 51 - 65.

- Dziemianko, A. (2010). *Paper or Electronic? The Role of Dictionary Form in Language Reception, Production and the Retention of Meaning and Collocations. International Journal of Lexicography*, 23(3): 257 - 273.
- Gonzalez, O. (1999). *Building vocabulary: Dictionary consultation and the ESL student. Journal of Adolescent & Adult Literacy*, 43(3): 264.
- Huang, H., Chern, C. and Lin, C. (2009). *EFL learners' use of online reading strategies and comprehension of texts: An exploratory study. Computers & Education*, 52: 13 – 26.
- Jin, L. and Deifell, E. (2013). *Foreign Language Learners' Use and perception of online dictionaries: A survey study. MERLOT Journal of Online Learning and Teaching*, 9(4): 515 - 533.
- Jones, L. C. (2003). *Supporting listening comprehension and vocabulary acquisition with multimedia annotations: The students' voice. CALICO Journal*, 21: 41 - 65.
- Koyama, T., and Takeuchi, O. (2004). *Comparing electronic and printed dictionaries: How the difference affected EFL learning. JACET Bulletin*, 38: 33 - 46.
- Lew, R. (2011). *Online dictionaries of English. In Fuertes-Olivera, P.A., Bergenholtz, H. (eds.), e-Lexicography: The Internet, Digital Initiatives and Lexicography (pp.230 - 250). London/New York.*
- Loucky, J. P. (2010). *Comparing electronic dictionary functions and use. CALICO Journal*, 28: 156 - 174.
- Nation, I. S. P. (2001). **Learning vocabulary in another language.** Cambridge University Press.
- Yakian, P. and Kaweera, C. (2019). *The Effects of SQ4R Teaching Method on English Reading Comprehension of the Second Year Diploma Students in Business Computer at Nan Technical College. Journal of Humanities and Social Sciences, Rajapruk University*, 4(3), 141 - 152. Retrieved on 20th January, 2019, from <https://www.tci-thaijo.org/index.php/rpu/article/view/168288>
- Yongwei, G. (2012). **Online dictionaries: Friend or Foe.** Proceedings of the 15th EURALEX International Congress (pp. 422 - 433). Department of Linguistics and Scandinavian Studies: University of Oslo.